

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Danneberg. În Budapesta: A. V.
Goldberger, Kekelen Bernat. În
București: Agenzia Havaș, Socie-
tatea de Bonamie; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garnitură pe o coloană 8 or. și
80 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dănuș în esca: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Adăst abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 136.

Brașov, Joi, 20 Iunie (2 Iulie)

1896.

Infrățirea sârbo-muntenegreană.

Serbii ne dau în aceste mo-
mente un exemplu frumos de infră-
țire națională. Vorbim adecă aici de
Serbii din statele mici balcanice,
cari se bucură adî de independență,
și avem în vedere primirea însufle-
țită, ce 'i se făcîu principelui Nichița
al Muntenegrelui de către poporul
sârbesc din regat.

Serbii muntenegreni se bucură
mai de mult de independență, cei
din Serbia însă numai dela 1878 au
dobîndit independența statului lor.
Din momentul, când Serbia a ajuns
să fiă singur stăpîna pe destinele
ei, Muntenegrenii au privit cu ôre-
care temere, ba neîncredere chiar
la frații lor din Serbia, care deve-
nise astfel o însemnată concurență
a aspirațiunilor de predominanță
muntenegrene.

Tot-deuna Muntenegrenii au
avut ambiția de-a juca rolul condu-
cător în mijlocul întregului popor
sârbesc și, precum se vede, ei o nu-
trec și astăzi. Din cuvintele, ce le-a
pronunțat principele Nichița la prân-
dul festiv, ce s'a dat în onôrea lui
în conacul din Belgrad, reese, că și
astăzi dorința și mîndria Cernagor-
ților este, de-a purta ei drapelul sâr-
bismului la mîedă-și.

Este fôrte caracteristic și ilus-
trăză în mod viu sentimentele și
ideile, ce s'au manifestat în Bel-
grad la ocaziunea întîlnirii princi-
pelui muntenegrean cu regele Ser-
biei, ceea ce ôice Nichița în toas-
tul sîu.

Înălțînd cu mîndria drapelul
serbismului, principele constată mai
întîi, că toți Sârbii sunt de un
gînd cu el și cu fratele sîu, regele
Serbiei, când își întind mîna fră-
țescă unul altuia. Ôice apoi, că pe
acest drapel stau înscrise dorințele
îndreptățite ale Sârbilor, de-a redô-
bîndi tot ce este al lor și exprimă
speranța, că aspirațiunile lor vor

afla rîsunet simpatie la tôte nați-
unile, în al căror sin s'a sîvîrșit deja
unitatea. În fine accentuăză devo-
tamentul „fraților dela mîedă-nôpte”
și împrejurarea, că acele dorințe
sunt promovate prin legătura cu
Bulgaria și cu frații Slavi din tôte
părțile.

Multă consciință de sine și mîn-
dria exprimă toastul principelui mun-
tenegrean, și nu fără cauză a făcut
impresiunea în streinătate, că este
un fel de anunțare a unei viitoare
fedațiunii a statelor slavice din
Balcani.

A bătut la ochi însă împejura-
rea, că principele Nichița a amintit
în vorbirea sa pe regele Alexandru
și pe regina Natalia, dîr nici cu un
cuvînt n'a făcut pomenire de regele
Milan. Acésta se esplică prin aceea,
că ex-regele Milan a fost, putem
ôice, o cauză de căpeteniă, că în
anii din urmă a domnit o încordare
atît de mare între Serbia și Munte-
negru.

În timpul domniei regelui Mi-
lan, raporturile acestea au devenit
atît de rele, încât erau persecutați
acei Sârbi din regat, cari puneau
piciorul pe pămînt muntenegrean
și tot așa se întîmpla cu Munteneg-
renii, cari treceau în Serbia.

Astăzi însă, cum vedem, lucr-
urile s'au schimbat, dîr nu numai în
ce privește raporturile restrinse sâr-
bo-muntenegrene, ci mai vîrtos în
ce privește raporturile acestor state
cu marele puteri.

E învederat, că infrățirea dela
Belgrad se face adî sub auspiciile
marelui nănaș al Slavilor de lîngă
Neva și, pe cât regele Milan se arăta
supus și leal față cu tendințele pu-
terilor centrale, pe atît fiul sîu, re-
gele Alexandru, pare înclinat a da
ascultare numai sfatului din Pe-
tersburg.

După fraternizarea bulgaro sâr-
bescă urmîză acum fraternizarea
sârbo-muntenegreană. S'ar părî, că

este sistemă în aceste apropiări și
că vecinicul devotament al „frații-
lor dela mîedă-nôpte”, cum ôice prin-
cipele Nichița, este în ajun a da
slavismului din Orientul european
un nou avînt prin înființarea unei
confederațiunii slave balcanice.

Orî cum am lua lucrul, aceste
aparițiuni sunt mai mult decît tre-
cătoare, căci își au isvorul în acea
politică, care neliniștesce așa de
mult statele apusene ale Europei.

De-ocamdată însă nu se pre-
vede, că aceste aspirațiuni ale mi-
celor state slave din Balcani ar pu-
tî să sîgduie pacea, aprîndînd cîrta
între marele puteri.

Turburările din Creta.

Mîsurile recomandate de ambasadori
în favoarea Cretenilor au fost prezentate la
26 Iunie Sultanului pentru sancționare.
Pentru 30 Iunie a fost fixată deschiderea
dilei, în care s'a hotărît a-se presenta tra-
tatul dela Haleppa ca proiect al guver-
nului.

După promisiunile Sultanului, deschi-
derea dietei avea să fiă însoțită de-o am-
nestia generală. Faptul, că Sultanul a anu-
lat sfaturile ambasadorilor, după cum se
telegrafăză, a produs cea mai bună îm-
presia în cercurile diplomației turcesci.

Asupra cauzei turburărilor din Creta,
lăsăm să urmeze aci o parte din convor-
birea, ce-a avut'o la Constantinopol un
redactor al lui „Neue fr. Presse” cu *Khalil
Rifat-pașa, marele vizir al imperiului oto-
man*:

La întrebarea, cari sunt cauzele tur-
burărilor din Creta, marele Vizir a rîs-
puns: Causa principală e natura Cretenilor,
cari nu vor să fiă liniștiți. Sunt la Creta
o mulțime de ômeni fără ocupațiă, cari
caută să pescuiască în apă turbure. Pentru
a turbura apa, provôcă disordine. Guver-
nul grecesc declară, că nu vrî să se ames-
tece, dîr nu împedecă turburările. Guver-
nul Sultanului are la Creta 33 de bata-
liône și mai pôte trimite. Putem obține re-

primarea întregă, ori când voim, dîr gu-
vernul imperial nu vrî să verse sînge
inutil. De aceea am cerut guvernatorului
din Creta, ca să convôce imediat Adunarea
națională. Cretenii sî-și formuleze dorin-
țele. Vom concede tot ce va fi drept și
cu putință.

— Care e numărul victimelor din
Creta?

— Nu cunoscem înocă cifra esactă.
La Vamos, un batalion de soldați a fost
împresurat și vre-o 80 au fost uciși. La
Hania au fost omoriți 30 de Turci. Cu
total au cădut vre-o 3—400 de Turci și
tot atâția Greci. Sate turcesci au fot in-
cendiate. În schimb, musulmanii au incen-
diat câte-va sate grecesci, după ce au fost
provocați de adversarii lor.

— Cum e situațiua în *Anatolia*?

— Anul trecut, Armenii au fost pre-
tutindîni instigatorii rîscôlelor. Au pîtruns
pînă și în moschee în timpul rugăciuni-
lor și au provocat pe Musulmani. Acum
tôtă regiunea e liniștită. Numai săptămîna
trecută liniștea a fost intreruptă prin eru-
pțiunea, la Van, a unei bande de Armeni
veniți dela granițele rusă și persană. Ar-
menii aceștia au ucis vre-o sută de soldați
musulmani.

— Crede Alțeta Votră, că reformele
proiectate pentru Armenia vor satisfice pe
Armenii? Nu e nici o témă de nouă tur-
burări?

— Reformele hotărîte vor fi îndepli-
nite în înțelegere cu cele trei puteri. Ar-
menii cam nu se mulțamesc cu reformele
promise. Și totuși în cele 6 provincii sunt
4 miliône de Musulmani și numai 400,000
de Armeni. Nu cred că s'ar mai putî ivi
din nou turburări

— În *Macedonia*?

— Aici situațiua nu e nicidecum îm-
grijitoare. În total suntem destul de tari
pentru a face ordine în tot imperiul.

Principele Nichița în Belgrad.

La banchetul ce s'a dat la Belgrad
Duminea trecută în onôrea principelui
muntenegrean și la care au luat parte toți
miniștrii și toți membrii corpului diploma-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Signora mută.

(O foiță memorativă din diarul unui student de
p'atunci din Lipsca, de *Karl Wartenburg*.)

(Fine)

Makovetzky se ținu de vorbă. Dîr
nimeni din poliștiți, afară de el, spionul
iscusit, nu sciî secretul tînerului nenorocit,
care a trecut prin mii de pericole pînă a
străbătut din închisôrea dela Mantua, a-
fînd adăpost la mamă-sa în Viena. Prin o
scrisôre anonimă arăta el doctorului Bar-
leta, care firește scia cine-i Isabela, că
unice scăpare a Isabelei este fuga, deôre-
ce nume și secul sîu sunt tradate. Planul
lui succese admirabil. Frătinii fugiră în
mînilor lui și Laura deveni nevasta lui.
Mai târziu el descoperi acestuia apucătura
mișelăscă. Dîr vitrega sôrte, ce o urmăria,
nu se mulțami numai cu atâr. Ragimul di-
misionă pe Makovetzky, după ce nu mai
avî lipsă de el, și deci, ce sî-și câștiga
mijloace de trai, se făcî cărș, ne-

avînd altă profesiune, altă ocupațiune, alt
venit.

Astfel călători el cu tînera damă, pe
care o tortura cu cea mai prôstă jalusiă,
prin tôte cetățile cele mari, unde făcea
repede cunoscință cu cercurile cărșailor.
Lung timp purtă el acest ram de indus-
triă cu succes, dîr de-odată îl părăsi no-
rocul. Când veni la Lipsca, întreg capita-
lul lui consta din câte-va sute de florini.
Masa cea verde dela „Café chinois” i-le
răpi și pe acestea.

Mai avî și un inel cu briliant, ce-l
luase dela un oficer unguresc de hînvedî,
ce fî pușcat după legea statară. Inelul
era vrednic câte-va sute de taleri, și Ma-
kovetzky, dete acel inel Jidanului polonez,
cu care veni în cunoscință cu ajutorul
companiștilor de cărți din „Café chinois”.
Cu violența, ce-l caracteriza, și care-l fă-
cuse și o spion atît de vestit el sciî
repede a se informa despre raporturile de
avere ale bătrînului Jidan, ba-i succese a
afla chiar locul, unde-și ține în casă scum-
pule lui. Astfei se ivi în pieptul lui Ma-
kovetzky planul de a ucide și despoia pe Ji-

dan și acest plan îl descoperi nevastei
sale, pôte că prin aceea mai tare sî-o lege
de el.

Acésta este istoria mutei Signora, o
istoriă, care-și are credare numai în ima-
ginea poetului romanțier, și totuși e scôsă
din viață, deci e adevărată.

2.

Trecură ani dela cele întemplate. Po-
sesorul cafenelei „Chinois” și hotelistul
dela „Hala obiectelor de fumat” erau
deja de mult duși în povești la stră-
moșii lor. Era pe la finea lui Iulie 186x.
Eu mă aflam în Strassburg, călătorind spre
Francia cu amiciul meu A. F., un poet
cunoscut. Am privit ambii tot ce are mai
interesant fosta capitală a regatului liber
german, care numai prin eroismul armatei
nôstre se încorporă érași la patria mamă.
Cu respect cuvințios cercetarăm cetatea
Munster și locul unde ședuse măestrul
Wolfgang Goethe, — un cicerone din
Strassburg voi, să ne arete chiar ospêtă-
ria în care Goethe, după cum spunî el,
mîncea în tôte sêrile de vară pui de găină
cu spargă, — am admirat statua renumi-

tului general republican Kleber, ridicată
pe piața cu asemenea numire, ér în ospătă-
riă la „Vița de vie” mîncarăm, apoi îm-
bliarăm prin cetate fără scop.

Așa din întîmplare ajunserăm în
apropierea palatului justiției, pe pôrta că-
reia vîdurăm intrând nisce bărbaiți în oos-
tumul din evul mediu al advocaților fran-
cesci. Mergeam după ei mulțime de ômeni.
Ne hotărîrăm a merge cu ourentul și
ajunserăm în sala de ședințe, unde jurații
departamentului casei de jos pertractau o
cauze célèbre, ce făcea atunci mare sen-
sațiă.

Pe linia căii ferate Paris-Marseille
se întîmplară mai multe omoruri și fur-
turi la călătorii din clasa primă, cari că-
lătoriau singuri în cupee. O contesă bă-
trînă rusă, ce voia a călători la Nizza, fî
omorită și jăfuită, fără să fi audît ceva
cameriera, ce era numai în cupeul vecin;
un comerciant bolnav francesc fî aprôpe
sugrumat, jăfuit și numai prin o întem-
plare scăpă, fără de-a afla vre-o urmă de-a
făptuitorului. Ucigașul de cupee, cum se
îndatînară a numi pe misteriosul hoț, de-

tio, regele Alexandru al Serbiei a tostat în onora lui Nichita, ér acesta fi răspuns printr'o vorbire mai lungă, accentuând, că încă dela suirea pe tron a regelui Alexandru, el a avut dorința să-i facă o vizită; și-a esprimat tot-odată speranță, că încă în decursul acestei veri va pute saluta pe regele Alexandru pe pământul muntenegrean.

Vechiul imperiu sêrbesc, dișe Nichita, din cauza neînțelegerilor s'a distrus; acum rămâne în sarcina domnitorilor actuali, ca în unire să se îngrijescă de sôrtea poporului sêrbesc. Un popor numai atunci pôte fi tare și respectat, când trăesce în pace și armoniă. Ambele popóre sunt popóre drepte, nu potesce bunurile altuia și nici nu doresce altceva, decât ca ceea ce au să pôta păstra. Dreptele lor nisuințe vor fi întimpinate de tôte națiunile iubitoare de înaintare, cari deja și-au eluptat unitatea. Nisuințele lor află un rađim bun în iubirea fraților din Nord, cari cu poporul sêrbesc sunt uniți prin religione, prin sânge, sêu chiar prin interese. Principele cu bucuriă goli paharul în sănătatea regelui Alexandru, reginei Natalia și a poporului sêrbesc.

Mitropolitul Mihail, adresându-se către regele Alexandru și către principele Nichita, li-a pus acestora la inimă, ca se silescă în unire a îmbunătăți sôrtea poporului sêrbesc. La cuvintele aceste principele Montenegruului a întins mâna regelui Serbiei.

După banchet, regele Alexandru a condus pe ôșpele sêu la ședința festivă a academiei, apoi a vizitat institutul „Svetiu Sava“ etc.

Aoeste și alte manifestațiuni asemenea, ce s'a făcut în Belgrad din incidentul vizitei principelui montenegrean, dovedesc că amicitia între Serbia și Montenegru este de-oamdată deplin încheiată.

Cum predică corifeii unguri poporului lor.

Deputatul Gabriel Ugron, după cum arată semnele, voesce cu tot-adinul să se pună în fruntea mișcărilor socialiste din Ungaria. Se scie, că aceste mișcări aveau până aci un caracter internațional; Ugron însă tinde a-le da un caracter național maghiar. Probabil, că tendința acesta a și fost, care l'a înduplecat pe el a se face un luptător, la aparentă cel puțin, atât de pronunțat al introducerei sufragiului universal.

Pentru a-și ajunge mai ușor scopul, Ugron a scos un nou diar săptămânal, intitulat „Népezes“, care e întocmit anume pentru popor. Numărul de probă al acestui diar aduce pe pagina primă portretul lui Ugron, stând călare și purtând costum național de pe timpul lui Arpad. Articoul de fond e scris de Ugron. În el se cuprind între altele următoarele pasagii:

„Poporul pentru aceea este slab, fiind-că el însu-și ajută la punerea în jug a fraților sêi, căci o parte a poporului nu ține cu soții sêi, ci cu cei ce îl despoidă.

„Poporul e atotputernic, decât simte și lucră în unire. Atotputernicia tiranilor este basută pe neînțelegerile din simul poporului.

„Un scriitor frances dișe: Asupritorii poporului sunt atât de puțin, ér poporul este atât de numeros, încât decât fiă-care om asupra ar arunca câte-o pêtără asupra lor, ei ar fi acoperiți de munți

„De această conștiință trebuie să fiă condus poporul în luptele sale“.

„Kolozsvár“, reproducând și el pasagiile de mai sus, face o observare foarte caracteristică, dișend, că aceste învățăturile-ar pute da Ugron în prima linie „scolarilor sêi sêcui“ din comitatul Odorheului, cari pe sêma lui lucră și al căror „despoidător“ este el însu-și.

SCRIRILE ȚILEI.

— 19 Iunie.

Esamenul de maturitate la gimnaziul din Beiuș s'a terminat cu următorul rezultat: Au fost admiși la esamenul scripturistic 44 tineri, dintre cari 2 au fost relegați la repetirea esamenului peste un an. La esamenul verbal au fost admiși așa-dedă 42; din aceștia au fost declarați maturi cu „forțe bine“ 2, maturi cu „bine“ 13, maturi cu „suficient“ 22, ér alți 5 au fost relegați la repetirea esamenului după trei luni din câte un studiu.

„Apostolii limbii maghiare“, cum îi numesc foile unguresci, sunt cu imbelșugare premiați din visteria statului. Ministrul instrucțiunii publice, Wlassics, a împărțit și acum de curând premii de câte 50 fl mai multor învățători și învățătoare, cari au promovât mai cu succes interesele maghiarizării prin propunerea limbii unguresci în școlile nemaghiare.

Ungurii i-au bătut pe Sași. În congregația dela 26 Iunie a comitatului Têrnavei mici s'a făcut alegerea pentru posturile de fisolgăbiru și solgăbiru în cercul de ourend înființat al Șinchei mari. Dintre patru candidați, a fost ales fisolgăbiru Imecs Jenő, ér solgăbiru Kisgyörgy Lajos. Foile unguresci se bucură mult, că Ungurii au învins față de candidații sași. Ele spun, că alegerea funcționarilor unguri s'a făcut „cu mare majoritate“.

La școala centrală de agricultură din București se va ține în 5 (17) Septemvre a. c. esamen pentru ocuparea a 13 stipendiilor ale statului român. Condițiunile de admitere la esamen sunt: a) Să aibă etatea de cel puțin

16 ani impliniți (dispensă de etate nu se admite); b) Să fi terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice sêu reale, ori un alt curs equivalent, Absolvenții a 8 clase gimnasiale și acei cu testimoniul de maturitate se primesc fără esamen, c) Să fi sănătos și de-o constituția robustă, care se va constata de medicul școlii. Cererea de înscriere se va adresa de-a dreptul direcțiunii școlii centrale de agricultură în București, cel mai târziu până la 4 Septemvre. Informațiuni mai detaliate se se ceră la direcțiunea școlii.

Stațiunea balneară „Lacul-Sărat“ de lângă Braila, mulțămită marilor progrese, ce le face din an în an, este actualmente vizitată de forțe multă lume din tôte clasele sociale. Numai la marele hotel Popescu, deosebit de celelalte hoteluri și case particulare, și-au luat locuința de vară, după cum spune „Epoca“. peste 100 familii dintre acelea, cari preferau mai în toți anii băile din stăinătate. Asupra progreselor făcute la această stațiune balneară étă e scris „Ecoul Lacului-Sărat“: Incetul cu incetul, această stațiune a prosperat atât de mult încât pacienții, cari n'au vizitat-o de 6—7 ani, și cari trăesc încă sub impresia cea rea, ce li-o lăsase această localitate, lipsită de plante și de case locuibile, plină de colb și glod, rămân uimiți de progresele, ce le-a săvârșit în așa scurt timp. Ași locuințele de scânduri în mare parte au dispărut și sunt înlocuite prin case zidite și amenajate în mod confortabil; parcul, de o întindere respectabilă, nu este lipsit nici de umbră, nici de agrementele, ce le presintă, ori-ce grădină bine îngrijită, și ar pute figura cu demnitate în ori-ce stațiune balneară din Europa. În el se află aședate diferite jocuri; stradele și tôte preambulările, precum și șoséua dela Braila la Lac, plantate cu arbori mari și frumoși, sunt canalizate în mod sistematic cu tuburi de apă, așa, că fiind stropite dișnic, colbul a dispărut cu desăvîrșire.

Recolta prunelor din ét an în diferitele state a le Europei étă următorea: În Bohemia recolta promise a fi mijlociă. În Nordul Ungariei recolta este slabă, în Bucovina și Slavonia mijlociă, în Bosnia cevași mai bună ca în anul trecut. În Ungaria recolta întregă este socotită la 250,000—300.000 măji metrice. În Serbia se speră, că recolta prunelor va fi de 200,000 măji metrice. În Bulgaria, România și Basarabia promise a fi mijlociă, ér în Francoa, unde prunele din cauza secetei au cădut tare multe, recolta este slabă. În California recolta prunelor este de 250,000 măji metrice, numai jumătate ca în anul trecut. Exportul prunelor dela noi promise a fi mai mare ca altă-dată, deora-ce recolta anului trecut tôte s'a consumat.

Musica orașenescă va concerta mâne sêră, Joi, la oțelul „Pomul verde“. Intre

alte va cânta „Cavaleriă rustică“ de Mascagni, „O nôpte în pădure“, de Schippek etc. Inceputul la 8 ôre. Intrarea 30 cr.

Dela mănăstirea sf. Ioan din Suceava.

— Bucovina, 26 Iunie n. 1896.

(Fine.)

Étă ce istorisesc un pelegrin, care s'a dus la Suceava spre a afla acolo liniștea și ușurarea sufletului:

„Sosind Vineri în 12 Iunie st. n. cu trenul accelerat la Suceava, am descălecat la un vechi amic spre a mă odihni și a mă scula a doua di des de dimineță, ca să pot intra cât mai curând la mōștele Sfântului și să mă închin liniștit, până ce nu va năvăli încă poporul.

„Sculându-mă a doua di, adevă Sâmbată, cum se zări de di, pornii spre mănăstire. Erau 5 ôre dimineță. Curtea mănăstirii era plină de pelegri și capetele descoperite și lumini în mână. În tôte curtea domnia o tăcere sfântă și piôsă. Inșă durera, ușa bisericei era încă încuiată, cu tôte că timpul era destul de înaintat. Deodată putui observa o viuă mișcare: Pelegrii începură a intra și eși din curtea priorului. Poporul sêmăna unui lan de grâne, ce se mișca de suflarea vântului. Mișcările aceste tactice le făceau sub comanda unui om bătrân ca de 80 de ani, care purta în mână sa o cărjă drept simbol al puterii, cu care l'a investit priorul. Eu nu sciam încă, ce însemnă mișcarea poporului și ce chismare are moșneagul și cărja lui. Deodată acesta se apropie și de mine și neteșindu-și barba, începe a-mi vorbi astfel: „Poftim la d-l prior, că pôte voesci să plătesci slujbe, sêu pentru cetit, sêu pentru aghiosmă, sêu molitvele st. Vasile, sêu pentru deslegat, sêu ca st. Ión să-ți ajute, că dōră la aceea ai venit ca să-ți grijesci cum se cade sufletul.“

Eu i-am răspuns, că biserica e închisă. Pe acesta îmi replică moșneagul cu aer grav: „Nu în biserică, oi la d-l prior în casă se plătesc slujbele și tôte celelalte, precum vești, că tôte lumea o face și prenum se face de când stau eu la Domnul. Nimenea n'are voie să intre în biserică și biserică nici nu e deschisă, până ce nu va fi dus fiă-care închinător la d-l prior, ca să plătescă acolo, ce are de plătit, și așa trebuie să mergi și d-ta cu mine!“

Eu, începând a mă indigna de cele auzite, răspunsei, că voiș să mai aștept puțin. Apoi începui bătrânul de nou a striga către popor: „Haideți, haideți, omeni buni, la Domnul la plătit la slujbe, iute, iute, că mē dor picioarele ambând de ași nôpte în tôte părțile după voi!“

Amărit și indignat de cele auzite mă depărta spre a mă primbla în jurul bisericei. Erau 7 ôre. Ajungând la acel părete al mănăstirii, care indică locul unde zace

veni spaima tuturor passengerilor clasei prime.

Se întâmplase oam cu o jumătate de an înainte de mergerea noastră la Strassburg, în Ianuarie 1867, un al treilea cas de jaf asupra unui medic engles, care călătoria din Paris la Marsilia. Dêr Englesul, deși surprins în somn, se svêrooli și prinse mâna ucigașului, care tocmai voia să-i aplice lovitura mortală cu o secure teribilă și-i mușcă un deget. Cu tôte acestea pôte că l'ar fi omorât hoțul de nu s'ar fi întâmplat să se strice ceva la locomotivă așa că trenul a trebuit să fiă oprit. Acăstă împrejurare îl scăpă, ér pe ucigaș îl puse pe fugă.

Câte-va dișe după aceea arestare pe peronul gării dela Saverne un om de 58—60 de ani, de-o statură uriașă, care corespondea cu descrierea persoanei celui ce încercă să omóre pe Engles și care descriere fû trimisă prin telegraf la tôte stațiunile căii ferate și la tôte posturile de gendarmi. Ceea-ce mărea prepusul asupra arestatului era o rană afundă, produsă prin mușcare, ce o avea arestatul la de-

getul mijlociu al mânei drepte. El sustinû mortș la prima interogația, că un căne l'a mușcat, și tot așa sustinê și mai târziu, dêr medicii, cari fură chiamați ca esperți constatară, că mușcătura este de om.

Mai departe sustinea învinutul, că-i Roman și-l chiamă Matteo de Gustiani, că și-a părăsit patria de mai mulți ani din cause politice. Pașaportul, care cam consuna cu esteriorul lui și care era vizat de ambasada englesă din Berna, încă era pe acest nume. Apoi vorbea limba italiană perfect, cu accent roman, cum vorbesce ori cine limba sa maternă. Tôte acestea făceau, ca să fiă atât de mare presupunerea, că el ar fi identic cu ucigașul din oupee, încât procuratura cesară propusese începerea cercetărilor, spre care scop a fost trimis la assisele Renului de jos.

Uimit priviam eu în fața cea palidă și încrețită a acusatului, încadrată de-o barbă nespuse de sură, ai cărui ochi întunecați aruncau priviri sălbătice veninoase asupra scriitorului judecătorei cesare, care, cu un pathos propriu personalului judecă-

toresc frances, ceti actele de acușățiune contra lui Matteo de Gustiani.

Matteo de Gustiani! Eu n'am mai auzit acest nume, n'am cunoscut nici când o persoană, care se pôte acest nume; și totuși trăsăturile feței omului, ce ședea pe banca acușăților între doi gendarmi, nu-mi erau străine. Dêr unde l'am vădut ôre? În deșert îmi sfărîmam capul; mi am cercetat cu deamăruntul tôte unghiulețele memoriei, dêr nu mi puteam aduce aminte, unde ași fi întâlnit pe acel om. Se începui ascultarea martorilor și ca martor cu deosebire îngreunător se ivi medicul oela engles. Acusatul declară cu tôte hotărîrea, că n'a vădut pe martor nici când. Prin această declerare întru atâta încrea pe martor, încât acesta în adevêr prinse a șovăi, cu deosebire, fiind-că a-acul se întâmplă nôptea și oupeul din neglijență nu era luminat, așa că medicul văduse fața atacatorului numai la rașele lunei, ce străbăteau în oupeu. Acum făcû procurorul general propunerea presidentului judecătoreșc, să se dea acusatului un instrument omoritor, pe care să se facă a-l slobođi asupra martorului.

Peste fața lui Matteo de Gustiani trecu un fior și tot corpul lui era cuprins de-o tremurare. Se vedea bine, cât de tor-torătoare îi cădea lui propunerea procuratorului general. Instrumentul omoritor fû adus, acusatul trebui să-l prinđă și să se facă ca și când ar voi să dea cu el în martor.

— „Da, da... el este... il cunosco, pot jura de-o miiă de ori“, dișe doctorul în ton hotărît și convingător, pe când buzele mele rostiră fără voie numele „Procop Makovetzky!“ Tocmai în această stare vădii eu pe Procop Makovetzky, stând înaintea noastră cu sêcurea în mână în acea nôpte de Decemvre, în hala noastră din Lipsca. „Procop Makovetzky!“ mai repetăi odată, uitând scena, ce se petrecea în jurul meu. Eu nu cređ, că ar fi auzit altul, afară de acusatul, în apropierea căruia steteam, numele sêu însemnătatea esolamărei mele; dêr impresiunea, ce făcû asupra acusatului acest nume, fû de nedescris.

— „Da, eu sunt ucigașul... eu am ucis și pe ceilalți... voiș constata totul.“
La propunerea procurorului, ședința

Un roman in noua scrieri si alte 2 nuvele de F. M. Dostoiwski, netraduse inca pana acum in limba straina, au aparut zilele acestea in Nr. 22 al Bibliotecii de Popularizare. Aceste trei nuvele, traduse cu multa ingrijire de d-l I. Hussar, prezinta un interes deosebit prin originalitatea compozitiei si a espunerei, aratandu-ne pe Dostoiwski intr-o lumina cu totul noua si neasteptata. Volumul costa 30 bani si-l recomandam cu tot dinadisu. Cumparatorii acestui volum au ca premiu interesanta carte „Din Exil“ de Z. C. Arbure, editiune legata, cu 3 lei in loc de 4 lei.

Nr. 23 din Biblioteca de Popularizare cuprinde Poesii, de Sully Prudhomme, traduse in versuri de A. Steuerman; 30 bani brosat, 60 bani legati. Forma dragalasa si plastica a originalului francez e asa de bine conservata, fondul asa de bine patruns, incat putem afirma fara inconstanta, ca cei ce vor citi aceste pretioase traduceri nu vor pierde nimic din farmecul gustat de catre cei ce cunosc in destul limba franceza, ca sa prinda tota finetea si profunditatea geniului lui Prudhomme.

Dilele acestea a aparut „Istoria regimentului de infanterie Alexandru I, imperatul Rusiei, Nr. 2“ in editia de luc, cuprinzand 666 pagini in octav mare cu o multime de harte, planuri, schite apoi portrete heliografate precum si colorate. Autorul acestei op de mare valoare, mai ales pentru militari, este locotenentul Ludovic Kirchthaler, care cu un zel extraordinar, ajutat fiind si de unii colegi si colaboratori, a adunat materialul bogat pen-

tru espunerea tuturor faselor prin care a trecut dela 1741 si pana astazi amintitul regiment, a carui patrie este tinutul Brasovului, Treiscaunelor Hategului si Cohalmului. Pretul unui exemplar este 7 fl. Recomandam cu tota caldura acest op tuturor acelor, pe care ii intereseaza vieta militara, si cari voiesc sa cunoasca luptele in cari s'a distins acest regiment, ai carui soldati romani s'au purtat totdeauna cu bravura, si cu diferite ocazii foarte multi dintre ei au primit frumoase si inalte decorațiuni.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil Gregoriu Maior.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige Henneberg-Seide von 35 fr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgebend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Iunie 1896.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. cal. fer. ung. in aur 4 1/2%, Impr. cal. fer. ung. in argint 4 1/2%, Oblig. cal. fer. ung. de ost. I. emis.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Bonuri rurale ungare 4%, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei si Segedin, Renta de hartie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860, Actiuni de ale Banței austro-ungare, Actiuni de ale Banței ung. de credit, Actiuni de ale Banței austr. de credit, Napoleondori, Marci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

Cursul pietei Braşov.

Din 1 Iulie 1896.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Banconote rom. Camp., Argint roman. Camp., Napoleon-d'ori Camp., Galbeni Camp., Ruble rusesce Camp., Marci germane Camp., Lire turcesce Camp., Scris. fonc. Albina 5%.

Nr. 21/96.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de ingrijitor al casei si servitor la spitalul cetatenesc public din loc, se deschide concurs: Plata anuală este 300 fl. imbracamintea oficiala, locuinta libera si anual 16 metri lemne de arsi. Reflectantii la acest post nu pot concura, cari vor fi mai tineri de 20 de ani, sau au trecut peste 40 de ani. Totodata au de a documenta prin un testimoniu de moralitate conduta lor.

Dela reflectantii se cere a scrie o ceretescă, scrie si socoti, a cunoaste limba germana, maghiara si romana.

Petițiile pentru ocuparea acestui post provedute cu testimonii de botez, școlă si de moralitate sunt a se preda Domnului președinte al comisiunii adm. a spitalului Alfred Schnell consilier magistr. până în 6 Iulie 1896 12 ore a. m.

Braşov, 22 Iunie 1896.

1012,2-2. Comisia adm. a spitalului.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghirishu - Turda, Copşa-mică - Sibiu - Avrigu - Făgăraşu, Simeria (Piski) - Hunedora, Brasov - Zerneşti, Mures - Sibiu - Bistrita, Arad - Timisoara, Sibiu - Cisnădie, Sighisoara - Odorheiu-săcesc. Each section contains train numbers, times, and station names.

Nota: Orele insemnate in stanga statiunilor sunt a se citi de sus in jos, cele insemnate in dreapta de jos in sus. — Numerii in-cadrati cu linii mari se refera la orele de noapte.